

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 71.

V Ljubljani, v torek 31. marca 1891.

Letnik XIX.

Vabilo na naročbo.

Sl. aprilom pričela se bo nova naročba na

„SLOVENCA“,

h kateri najljubšeje vabi

upravnništvo.

Naročnina razvidi se na glavi lista, a na naročnike, ki se oglašajo, pa ne določajo naročnine, se ne ozira.

Poziv.

Boj med vero in nevero se mora najprej na znanstvenem polju dobojevati.

Akoravno krščanstvo na polju socialne reforme in v izvrševanju ljubezni do bližnjega dandanes sijajno zmaga, vendar bo resnica nadvladala zmoto še le tedaj, kadar zgine predsodek, češ, da sta si vera in znanost sovražnici.

Sredstva, s katerimi se te predsodke pobija, so gojitev katoliške znanosti in slovesno veroizpovedanje katoliških učenjakov. Ménimo pa gojitev one katoliške znanosti, katera brez protikršćanskih predsodkov stvari preiskuje in katera dokazuje, kako lepo se ujema dvojno razodenje božje, namreč ono v knjigah prirode in ono v knjigah svete vere. To znanost gojiti je dolžnost onih mož, katerim je Bog podelil talenta in pridnosti dal tudi iskreno ljubezen do katoliške resnice; njih dolžnost je tudi, s slovesnim veroizpovedanjem pobiti ono, žalibog, zelo razširjeno mnenje, češ, da učenjak ne more biti veren katoličan, in obratno. Vsakega vernega katoličana pa je dolžnost, kolikor moči podpirati težnje katoliške znanosti in jej k največjemu blesku in slavlju pripomoči.

S temi besedami priporočamo podjetje, ki kar navlašč zgoraj imenovanim namenom služi, namreč II. mejnarodni znanstveni kongres katoličanov, ki se bode vršil od 1. do 6. aprila v Parizu. Prvi kongres, ki je bil leta 1888 ravno tam, je dovolj dokazal, koliko da sme katoliška znanost od takega podjetja pričakovati.

In vednostim samim, posebno pa katoliški apologetiki, se odpró novi razgledi, zagotovijo se nove zmage, če se, kakor pri tem shodu prvih velikanov katoliškega razumnštva, obravnavajo ona vелеvažna vprašanja, v katerih se katoliška apologetika dotika méj raznovrstnih znanostij, če si — kakor tu — učenjaki svoje nazore izmenjavajo, če se medsebojno k znanstvenemu delu vzbujajo.

Shod tisočeri učenjakov, katerih ne častijo samo sovrstni strokovnjaki, nego ves olikani svet, katerih pa svet morda ne pozná še kot verne katoličane, shod mož vseh katoliških narodov in njih skupno delovanje pri zidanju znanstvenega poslopja v zmislu katoliške vere — to bode sijajno in mogočno veroizpovedanje, ki bode svetu jasno pričalo, da katoliška vera in vernost ne ovirata znanosti.

In če tisoči katoličanov temu eminentno katoliškemu mejnarodnemu podjetju pristopijo in mu tako omogočijo razširjevati znanstvene obravnave z besedo in tiskom, tedaj bode mejnarodni učenjaški kongres postal svetilnik, ki bode razširjal čeznatorno luč vere in pravo vednost, ki bode tisoče prepričeval, da je katoliška cerkev od Boga postavljena vodnica na potu znanosti, resnice in življenja.

Natančnejši podatki o namenu kongresa kakor tudi o pogojih pristopa se razvidijo iz naslednjega izpiska društvenih pravil:

Kongres bode v Parizu od 1.—6. aprila t. l. Obsega pa aktivne in podporne ude.

Aktivni udje plačujejo podpisni donesek 10 frankov (5 gld.), ki daje pravico do:

1. jedne vstopnice k vsem sejam;

2. jednega iztisa kongresne spomenice (Denkschriften des Congresses)*);

3. vseh objav osnovnega odbora.

Aktivni udje, ki dajo več kot 5 gld., dobé dve pobotnici, in sicer prvo kot aktivni ud (za 5 gld.) in drugo kot podporni ud (za ostali denar).

Podporni udje pomagajo podjetju s tem, da podpišejo vsoto katerokoli.

Tudi so povabljeni k javnim sejam. Oni podporniki, kateri plačajo 20 frankov (10 gld.), dobé, ako želijo, spomenice kongresove. Podporni udje smejo biti tudi gospe.

Naznanila pristopa in udnino sprejema dr. Avgust Fischer-Colbrie, c. in kr. dvorni kapelan in vodja študij v Avgušćineju na Dunaji, I., Auguštinerstrasse 7.

Ta poziv so podpisali za Avstrijo naslednji gospodje:

P. H. Abel, S. J., gimnazijalni profesor v Kalksburgu.

Msgr. dr. Koloman Belopotoczky, vojni škof.

Dr. Viljem pl. Berger, publicist na Dunaji.

Dr. Klement Borovy, kanonik v Pragi.

Msgr. France Bulić, gimnazijski vodja v Spljetu.

Dr. Avg. Fischer-Colbrie, c. in kr. dvorni kapelan.

Dr. Jožef Aleks. pl. Helfert, tajni svetovalec.

Dr. J. Hirn, c. kr. vseučilišćni profesor v Inomostu.

Zdenko knez Lobkovic.

Msgr. dr. Gustav Müller, c. kr. vseučilišćni profesor na Dunaju.

Dr. Lavrencij Müllner, c. kr. vseučilišćni profesor na Dunaju.

Dr. Ludovik Pastor, c. kr. vseučilišćni profesor v Inomostu.

*) Te spomenice so pisane v francoskem jeziku.

LISTEK.

Jezuitje in šolstvo.

(Konec.)

Najboljše spričevalo pa daje šoli sinov svetega Ignacija zgodovina minulega stoletja. Ko so prisilili „najbolj krščanski“ in „najbolj katoliški“ vladarji papeža, da je zatrl „Družbo Jezusovo“, obdržal je „najkrivovernejši“ Friderik II. pruski (tako ga imenuje D'Alambert) jezuité samo zato, da so mu vzgajali mladino ob času, „ko so dobri učitelji redki“ (njegove besede). Ta gotovo ne „treijalski“ kralj piše D'Alambertu mej drugim: „Dokler so bili (jezuiti) mogoćni, nisem se ménil za-nje, sedaj pa, ko jih zatirajo, varujem jih kot učenjake, katere bi za vzgojo mladine prav težko pogrešal.“ V drugem pismu pa pravi: „Imam že neko vražje nagnenje do jezuitov, ne zato, ker so menihi, temveč zato, ker mi odgajajo mladino.“ In Piju VI. piše isti Friderik II.: „Dvestoletna skušnja hvali jezuité kot dobre odgojniké.“

Še odločnejše se poteguje za jezuité Katarina II., carica ruska, pišóć Klementu XIV.: „Odkar poučujejo in vzgajajo mladino jezuitje, večkrat občudujem pobožnost in gorećnost teh redovnikov, čudim se tudi prelepim vspehom njihovega truda. Skušnja

kaže, da jim v katoliških deželah niso mogli dobiti dosedaj vrednih namestnikov. Sploh pa ne razumem, zakaj hoćete zatreti red, ki deluje več kot vsi drugi za vzgojo mladine, torej tudi za blaginjo človeštva.“ Tako priznanje iz ust moralno tako sprijene in katoliški cerkvi tako sovražne ženske, kakor je bila Katarina II., ménim da mora zamašiti usta vsem obrekovalcem.

Bodi za enkrat dovolj! Toda stoj, še na jedno vprašanje moram odgovoriti, predno sklenem te vrstice. Današnji čas zahteva od šole nekaj, kar se v dóbi, ko je bila odgoja skoro izključno v jezuitskih rokah, ni zahtevalo, ali vsaj tako strogo načelno ne. Danes hoće imeti vsak narod šolsko vzgojo osnovano na podlagi maternega jezika. Že vidim, kako se liberalci posmehljivo muzajo, češ, tega si pa vendar ne bode upal trditi, da vzgajajo jezuitje v narodnem duhu, ker že vsakdo vé, kaki kosmopolitje so. Lahko si mislim tudi, kak krik in vik bi zagnali liberalni naši listi, ko bi prišel kdo na to idejo: ustanoviti — recimo v Ljubljani — jezuitski gimnazij. Živega vraga se ni treba bolj bati, kakor take pošasti. Odtujevali bi mladeniče svojemu rodu, zatirali narodno zavest, širili ultramontanstvo itd. (Škoda, da še tega ne povedó, da bi „Slovenski Narod“ ne mogel obstati več par desetletij.) Toda povejte nam, modri možje, kako se vjema to strašenje z drugimi vašimi trditvami.

Kolikrat ste že trobili v svet, da jezuitu ni nobeno sredstvo prepódló, ako mu le pomaga doseći svoj namen, po načelu „Namen posvećuje sredstva“. Kako vam zmanjkuje že besed, da bi mogli svojim čitateljem dovolj označiti prekanjenost jezuitsko. Po drugi strani pa jih imate za tako preproste, da ne bi sprevideli, koliko jim to škoduje, ako se ne oklenejo narodnostne ideje; za tako zabite, da se ne poprimejo tega popolnoma dopuščena pripomoćka, narodne vzgoje namreč, ki bi jim naklonil milost „narodnjakov“. Kako se to zлага?

Zgodovina ima pa tudi dovolj zgledov, pojasnujoćih, v kakem pomenu so jezuitje — kosmopolitje, možje brez narodnosti. Kar pravi sv. Pavel sam o sebi, da je „postal vsem vse“, to bi se dalo reći po pravici o jezuitih. Postali so vsem vse. Kamor pridejo, naućé se najpreje jezika onega ljudstva, med katerim hoćejo delovati ter se poprimejo, kolikor se dá, običaje njegovih. V Nemcih so Nemci, v Francozih Francozi, v Arabcih Arabci, v Kinezih Kinezi itd. To je njihov kosmopolitizem. Kar sta nam Slovanom sv. Ciril in Metod, če jih že hoćemo tako imenovati, narodna svetnika, apostola in zaćetnika domaće pismenosti, to so misijonarji družbe Jezusove 95 narodom; 95terim ljudstvom, živećim po raznih delih sveta, prinesli so jezuitje s pravo vero tudi črke, jeli pisati knjige v njihovem jeziku, ter jim tako odprli pot do omike. Kako živé z na-

Dr. Štefan Pawlicki, c. kr. vseučilišni profesor v Krakovem.

Grof Anton Perger.

Dr. J. M. Pernter, c. kr. vseučilišni profesor v Inomostu.

Dr. France M. Schindler, c. kr. vseučilišni profesor na Dunaju.

Dr. France Sedej, c. in kr. dvorni kapelan.

Dr. Henrik Swoboda, docent na dunajskem vseučilišču.

Ernst grof Sylva-Tarouca.

Dr. Jan. B. pl. Weiss, c. kr. vseučilišni profesor v Gradeu.

Nova ogrska uprava.

Ni dolgo temu, ko se je neki ogrski velikaš in državnik izrazil o sedanji ogrski upravi, da je še vedno azijska. In prav je imel. Madjari so v istini prejeli mnoge evropske uredbe v svoj državni organizem, ali so jih zopet tako po svoje zasukali, da so sčasoma postale le bolj azijskim podobne ter je nastala v upravi taka zmešnjava, da so v novejšem času pri vladi sklenili, na vsak način nekaj novega boljšega uvesti. Tako je vlada predložila nedavno ogrskemu zboru novo osnovo o politični upravi. Glavna izprememba obstoji v tem, da se županijski uradniki ne bodo več v skupščinah volili na določen čas, nego jih bode imenovala vlada za celi čas službe. Tej osnovi ugovarja zmerna opozicija iz razloga, da bi imel veliki župan preveliko oblast nad ostalimi uradniki, ter zahteva od vlade, da se v tem pogledu kakor tudi sploh radi službene pragmatike dadó od strani neke garancije za slobodo uradniško. Radikalna opozicija je pa sploh zavrgla to novo osnovo iz načelnih vzrokov ter si hoče ostati dosledna v obrambi starih ogrskih uredob.

Čudno pa je, da se v tem pogledu od ene in druge stranke upotrebljujejo za dokaz nazorov madjarsko-narodne aspiracije. Vladna stranka trdi, da je ta postava dobra zato, ker se bodo za uradnike imenovali le Madjari, kar dozda pri izvolitvi v nemadjarskih županijah ni bilo vselej, nego se je včasih vrnil v službo vendar kak Slovaki ali Rumuni. Zdaj pa to ne bo več mogoče, ker bode vlada pri imenovanjih gledala le na Madjare. Druga stranka pa se boji tudi za madjarsko kožo, kajti lahko bi se moglo dogoditi, da bi mogel sčasoma pri imenovanjih dobiti vpliv kak madjarski sovražnik ter mogel tako imenovati le svoje privržence. Na koga te besede merijo, more si lahko vsakdo misliti. In tako vidimo, kar menda ni nikjer drugje na svetu mogoče, da se na Ogrskem ima uprava le zato premeniti, da bode madjarska nadvlada nad drugimi narodi obvarovana, ne pa radi samega napredka državljanov.

Kdor pozna razvitek ogrskih društvenih odnosov, ta se ne bode niti najmanje čudil takim pojavom. Če se je pred petdesetimi leti govorilo o interesih madjarskega naroda, razumelo se je potem le ogrsko višje plemstvo, kajti za pravi narod se

takrat v tej deželi še ni znalo. V novejšem času, posebno pa za vlade ministra Tisze, je zopet nadvladalo nižje plemstvo povsodi ter v pravem smislu ono vlada še dandanes na Ogrskem. Izmed nižjega plemstva so skoraj večidel zastopniki na ogrskem zboru, kjer se nahaja zares prav malo pravih drugih državljanov; ravno tako je tudi v županijskih skupščinah, kjer se zopet iz nižjega plemstva volijo uradniki. In tako bi se moglo po vsej pravici reči, da na Ogrskem vlada večidel plemstvo, ki je vsled svoje zapravljenosti in sploh slabega gospodarstva vezano na državo, katera ga na ta način vzdržuje. Da take vrste upravitelji gledajo le na svoje koristi, je očevidno, pa potem ni nič čudno, če je uprava ogrska še vedno azijskega značaja. Da tak način vladanja podpira tudi narodna nadmoč in narodna madjarska država, ni nobene dvojbe, kajti čim manje je vdeležencev pri dobitku, tem večji so deli za pojedine. Slovani, Rumuni in Nemci naj le pridno svoje davke plačujejo, deleža zraven itak ne morejo imeti, to je zdaj dovoljeno le Madjaru. In da se ta njihova nadmoč vzdrži in da jih sčasoma ne bi pri uživanju njih predpravil kdo motil, treba je počasi vse prebivalce premeniti v prave korenite Madjare. Ker je tedaj narodni madjarski šovinizem za sedanje madjarske upravitelje od tolike koristi, mora se na vse kriplice podpirati, četudi se mu Nemadjarji v novejšem času posebno od rumunske strani čvrsto upirajo.

Vsled tega se ne more pričakovati od nove ogrske uprave, naj že bode sprejeta v katerikoli obliki, za deželo in njene prebivalce nič posebnega. Značaj njen bode ostal isti kakor dozda, kajti sedanji glavni upravni živelj bode vladal tudi v bodoče, za to bodo že skrbeli zakonodavci. Bode li vladal voljeni ali imenovani župan, na stvari se ne bode čisto nič premenilo, kajti on se bode smatral vedno le kot apostelj madjarizma. Isto bodo delali tudi njegovi podložni uradniki. Ko bi hotela Ogrska v istini premeniti svojo upravo, morala bi se postaviti najpoprej v red pravnih držav ter se začeti še-le kot taka organizirati. Po današnjih pojavih se pa kaj takega ne bode še tako hitro zgodilo.

—a.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. marca.

Notranje dežele.

Nova večina. Od vseh strani se že priznava, da gledé nove večine se še ni ničesa gotovega dogovorilo. Vsaka stranka ima še popolnoma svobodno roko. Desnica še ni ničesa obljubila levičarjem, in torej še vedno lahko stori, kar hoče. Pri zasedanju državnega zbora se bode pokazalo, kako se bodo razvrstile stranke. Do tega časa se še marsikaj utegne premeniti. — Nekateri nemški listi se jezé, da je levica pri pogajanjih pokazala premalo energije in Plenerju preté, da ga bode zadela jednaka usoda, kakor je dr. Riegra. Levičarji so v veliki zadregi, kajti po volitvah so po listih raztrobili, da so gospodarji položaja, sedaj so se pa stvari tako zasukale, da bodo morali podpirati vlado od slučaja do slučaja, zato pa izgubljajo pri volilcih zaupanje.

rodov, med katerim bivajo, priča nam tudi znani prepis osemnajstega veka o takozvanih kineških in malabarskih obredih. Sam Rim se je odločil v tem slučaju zoper popustljivost in akomodacijo jezuitov na ljudske običaje. Kaj hočete še priči? Tu jih imate. Še ni dolgo, kar sem čital v tem listu, kako poučuje v celovškem semenišču slovenščino jezuit. In sto priči imam za to, kako je v drugem enakem zavodu na slovenski zemlji navduševal mladeniče, pripravljajoče se za duhovski stan, jezuit, Nemec po rodu, da naj goje kolikor mogoče mило besedo domačo, da naj delajo z vsemi svojimi močmi za srečo in blagor svojega rodu, bodi si že z besedo, s pismom ali z dejanjem. Kdor ima oči, mora videti, da more le sovraštvo izvirajoče iz drugih vzrokov, podtikati jezuitom reči, ki so tako dijametralno nasproti dejanski resnici.

Od katerekoli strani torej ogledujemo šolstvo jezuitsko, povsod nam kaže prednosti, kakoršnih zámán iščemo drugod. Ne trdim pa še s tem, da bi bila šola jezuitska stvar absolutno dovršena, ki bi se ne mogel še bolj spopolniti, kakor bi mi utegnil kak nasprotnik očitati. Nič ni popolnega pod solncem. Ravno tako ne trdim, da ni posameznih slučajev, nasprotnih mojim trditvam. Toda ni pravila brez izjeme. Človek je vedno človek, slabotna stvar, in jezuitje so tudi le — ljudje. A če povémo splošno sodbo, moramo priznati, da boljšega na tem polju

še ni ustvaril in dosegel nikdo. In kakor je vskliknil nekdašnji Arhimed: „*Αδὲ πρὶς τῶν, καὶ κινῆσω τὴν γῆν*“ (Daj mi trden kraj, kamor se postavim, in premaknem ti zemljo), tako bi lahko zaklical avstrijskim katoličanom: „Ako hočete imeti, kmalu imeti, katoliških, odločno katoliških mož, mož polnih žive vere, kakoršne hočejo naši od Boga postavljeni škofje za poslance v državni zbor, omislite si srednjih šol, v katerih bodo poučevali jezuitje.“

Katoliške svetne inteligencije nimamo, kriv je temu brezverski duh, ki veje po naših učilnicah. Recimo pa, da dobimo še danes konfesionalno šolo, ali nam bode kaj koristila? Za sedaj malo, ker nimamo učiteljev, ki bi imeli še trdno versko prepričanje, zakon sam pa še ne napravi dobre šole.

Kakor se čuti še danes po dvaindvajsetih letih dobri vpliv prejšnje šole, tako tudi sedanja šola ne bode brez pogubnega vpliva za prihodnost. Ni treba misliti, da je sedaj hudega že konec, ko se je jelo za katoliško stvar nekoliko daniti. Kakor solnce najhuje pripeka takrat, ko se je nagnilo že na zapad, tako se nam je nadejati še hudih časov, kadar seme, katero seje brezverska šola, obrodi svoj sad.

Na noge torej, katoličanje, da zmanjšamo, kolikor se dá, ta škodljivi vpliv. Drugod zidajo katoliška vseučilišča, in v Avstriji bi gimnazijev ne mogli!

Novi člani gospodske zbornice. Kakor se govori, bode imenovanih od vsake stranke toliko novih članov gospodske zbornice, kolikor jih je zadnji čas umrlo, tako da razmerje strank ostane isto, kakor je bilo v zadnjem zasedanju.

Delegacije. „Narodni Listy“ oziroma njih dunajski dopisnik se hučuje, da ministerstvo vnanjih zadev nekako deluje na to, da noben Mladoček ne pride v delegacije. Ta list pravi, da se bode Evropa bolj čudila, če Čehi ne bodo imeli nobenega zastopnika v delegaciji, kakor ko bi nekaj Mladočehov prišlo v delegacije. Jeza Mladočehom pač ne bode dosti koristila, kajti veleposelniki in Nemci imajo večino in bodo lahko izvolili v delegacije, kogar bodo hoteli. Če se Mladočehi sporazumijo z veleposelniki, bode morda voljen tudi kak zmernejši Mladoček. Grof Kalnoky gotovo tudi nema nič proti temu, če pride v delegacije Spindler ali pa Trojan. Mladočehi bodo morali izmei svoje srede naznaniti primerne kandidate, potem se bode z njimi dalo o tej stvari razpravljati.

Občni avstrijski delavski shod je sklican na 28. in 29. junija t. l. v Brno, h kateremu pošljejo svoje odposlance vsa avstrijska delavska društva brez razlike narodnosti.

Vnanje države.

Rusija in Francija. Velika važnost pripisuje se temu, da je ruski car odlikoval predsednika francoske republike, Carnota, z redom sv. Andreja, Carnot pa podelil ruskemu veleposlaniku, Mohrenheimu, veliki križ častne legije. To odlikovanje pač kaže, da se je Rusija popolnoma sprijaznila s Francijo. Dolgo je car imel proti Franciji zaradi vladne oblike neke pomisleke. Nekateri pa celó hočejo vedeti, da je to odlikovanje predznakom velikim dogodkom, kajti Rusija si je hotela zagotoviti pomoč Francije.

Rusija. V Kazani hoče Rusija zgraditi veliko tovarno za brezdimni smodnik. Tovarna se bode zgradila po vzoru peterburške tovarne.

Francija. Francoski ministerski svét se je posvetoval, če se zakon ob iztiranju princev dá uporabiti na Ludovika Bonaparta, ker ga je princ Jerome označil za svojega naslednika. Ministerski svét je sklenil, da ta zakon velja pač za princa Viktorja, ne pa za Ludovika, ker ni direktni naslednik. Uporabiti bi se mogel, ko bi princ poskušal na Francoskem napraviti kake nemire. S tem, da je pokojni Jerome princa Ludovika imenoval za naslednika, je le to dosegel, da bonapartisti ostanejo še nadalje razcepljeni v dva tabora in torej nimajo upanja, da bi kaj dosegli.

Veljski zaklad. O tem zakladu se zadnji čas jako mnogo govori. Sedaj se po listih razširja vest, da je bivši načelnik politične policije, Krüger, dobil iz tega zaklada 50.000 mark za darilo, ko je še Bismarck bil kancelar. Vse kaže, da se je ta zaklad rabil za razne politične namene in da ga bode vlada jako pogrešala, ko bi prišel v druge roke.

Umor bolgarskega finančnega ministra. V vnanji politiki je največ pozornosti vzbudil umor bolgarskega ministra Belčeva, ko je v petek zvečer šel iz kavarne z ministerskim predsednikom. Sodi se, da so morileci hoteli umoriti Stambulova in da je torej umor političen. Morilec dosedaj še niso dobili, ali znamenja kažejo, da so bili najeti Makedonci. Po Sofiji se že nekaj let potika več Makedoncev brez dela, ki so pripravljeni za vsak prevrat. Z njimi se je pajdašil pokojni Panica. Sedaj bodo najbrž nekaj teh dvomljivih elementov odstranili.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 28. marca. (Samomorin še nekaj družega.) Poseben znak „napredujoče“ naše dóbe so vedno množéči se samomori in hudodelstva. In v tem oziru baš „liberalna“ Koroška ne zaostaja za drugimi deželami, — nikakor ne, ona zavzema še prvo mesto! Dne 16. t. m. vzela sta si v Celovcu zopet dva mladenčca, rokodelska učenca, jeden 19, drugi 16 let star, življenje. Po veseli noči v gostilnah in kavarnah ustrelila sta se proti jutru imenovanega dne, jeden zbog „nerednih družbinskih razmer“, drugi pa „iz ljubezni do svojega prijatelja“!!, kakor pravita v zapuščenih pismih, katera sta imela pri sebi, in iz katerih je razvideti, da sta se že dolgo pred pripravljala na ta junaki (?) čin.

Uzrok pa tem vedno množéčim se prikaznim je neverska vzgoja ter liberalizem, ki déci že v nežni mladosti trga vsak verski čut iz srca. Kako laži-liberalizem „osrečuje“ narode, svedoči to, da tam, kjer vlada duhove liberalizem, tudi vedno bolj gine nrvnost. — „Vaterland“ prinesel je pred kratkim sestavek, v katerem iz števila samomorov, hudodelstev, nezakonsko- in mrtvorojenih otrok razkazuje vpliv liberalizma na morálo. — Gotovo da na imenovane številke vpliva še več drugih faktorjev, a zató imenovani sestavek jemlje v poštev le take kronovine, v katerih je nad polovico prebivalcev Nemcev, in ki so si po naravnih okoliščinah slične.

Te razdeluje v tri razrede tako-le: I. vrsta, najliberalnejše dežele: Koroška (že kar' žepov liberalna), Nižje-Avstrijska in Štajerska. II. vrsta, Solnograško in Zgornje-Avstrijsko. III. vrsta, konservativno Tirolsko in Predarlško. Pride pa v

	I. vrsti	II. vrsti	III. vrsti
na 100.000 prebivalcev, hudodelcev:	174	143	95
„ 10.000 umrlih samomorov:	86	47	40
„ 10.000 rojencev nezakonskih:	2783	2181	541
„ 10.000 rojencev mrtvorojenih:	371	306	169

Te številke govoré dosti jasno, ni jim treba dodajati komentara. Še značilnejše je, če se računí po odstotkih gledé na to, koliko liberalnih deželnih poslancev imajo posamezne dežele. Pride po tem na 100.000 prebivalcev na Koroškem 211, Štajerskem 193, Solnograškem 191, Zgornjem-Avstrijskem 133, Tirolskem 95 zločincev. Torej, čim liberalnejša dežela, tem več hudodelcev!!

„Omika, napredek!“ trobijo liberalci vedno v svet, obnašajo se, kakor bi bili oni vzeli vso omiko v najem, ter očitajo „klerikalcem“, češ: ti so nazadnjaki, mračnjaki itd. Kakšen sad pa tudi v tem oziru obrodi liberalizem, kaže to-le: Takih, ki ne znajo niti brati, niti pisati, je v prvi imenovani vrsti 17% (brez Nižje-Avstrijske 29%), v drugi in tretji vrsti pa le po 10%. Predarlška ima le 3% analfabetov.

Tak je torej na podlagi uradne statistike (številke so posnete po „österreichisches statistisches Taschenbuch. 1890) toliko hvalisani liberalizem. „Iz njihovega sadu jih bodele spoznali.“

—rn.

Iz Slavine, 28. marca. Marsikdo poprašuje, kako se godi našim izseljencem v Braziliji. Nič kaj predobro. Nekateri se sicer silijo, da se v listih nekoliko pohvalijo; a poslednjič vendar poprašujejo, kakó se doma na Pivki godi, in pristavljajo, da se bomo še videli, ako Bog dá. Eni so prišli že nazaj domov, in drugi bi menda radi, ko bi mogli. Neki mlad korenjak, ki je šel od doma 11. marca lanskega leta, vrnil se je domu spet meseca decembra menda ob enem z g. Avg. Šlageljnom. Šel je najprej v Brazilijo, odtod v Argentiniijo in prehodil ali prevozil vso to veliko državo do mesta Salta na severu, ali nikjer mu ni bilo všeč; prišel je bolehen in strgan nazaj. Drug fant je šel kasneje, ali kmalo se spet vrnil bolehen, in prinesel dosti drobnega živega blaga seboj, zapravil pa par sto goldinarjev denarjev.

Kako sodijo naši ljudje o ameriških razmerah in ondotnem življenju, naj povedó lastne pristne besede iz pisem nekega tukajšnjega kmečkega fanta. Dne 18. januarja t. l. piše starišem mej drugim: Zdaj sem prav daleč; iz Brazilije sem se preložil v Aržentino republiko, in zdaj sem tukaj v Parani. Tukaj bi bilo še precej dobro, da ne bi bila republika, ali ta je vrag. Tukaj se zmirom koljejo in ubijajo, ni pravice, ni duhovnikov, in ljudje živijo kakor blagó. Naznanim Vam, da tukaj sem v službi pri enem gospodu, ki ima malin, krčmo in 9 konj, torej sem jaz pri njem za kočijaža, za malinarja in za natakárja. Plačila pa imam tukaj — da ne bi bila ta republika — našega denarja ravno 82 gold. a. v. (na mesec); ali zdaj je pa tukaj tako drago zlato, da je groza. Hrano imam tukaj prav dobro, hvala Bogu; piti, jesti ne manjka, tudi denarja je dosti, ali samo za tukaj rabiti; tisti, ki misli tukaj vedno biti, tisti živi kakor ptič. V drugem listu od dne 1. februvarja piše: Tukaj so ljudje vsi beli, tukaj je ženskih strašno dosti, moških pa malo, zato ker se zmirom pobijajo. Tudi mi smo dostikrat v nevarnosti, posebno po noči ne smemo nikamor iti; če gre čez dan kdo kam, mora jezdit. Sploh tukaj so hudobni ljudje; dostikrat se primeri, da treba rabiti revolver ali nož, da si življenje rešimo. Na 15. januarja je bila tukaj velika ropotija, pa mrtvih je bilo malo, smo se poskrili. Svet je tukaj lep, lepe ravnine, gozda nič, raste tukaj vsaka reč, kar se sadi ali seje. Ceno je tukaj vse, konj stane tukaj 10, 15, 20 gold. a. v. najbolji; vol 25, 30 gold. veliki voli; krava 20, 25 gold.; vino dobro 20 kr. 25 najboljšje; šnops 50 kr.; dobro meso 15 kr. kilo . . . , sploh vse ceno, samo obleka je dražja, čevlji, hlače i. t. d. Dne 22. februvarja že spet piše, da pojde z gospodarjem vred v severno Ameriko, in pristavlja, da se je v Brazilijo nabralo toliko ljudstva, da je groza, in so tudi tako zmanjšali plačo, da se skoraj nič ne zasluži. —

Mlada žena tukaj rojena, je pisala o Božiču, da ji je mož umrl v Braziliji in da se vrne z otrokom domov, morda bo že o Veliki noči že doma. — Če ji bo le kdo plačal za vožnjo po morji? —

Naj sodijo iz teh vrstic oni, katere mika iti čez morje v Brazilijo sreče in bogastva iskat, ali kaže ali ne. Morda se bo tudi doma dalo živeti, če bodo bolj pridno delali in bolj varčno ravnali. Zlasti naj ne hodijo starši z majhnimi otroci, kateri še niso za delo, in dekleta, katera bi si rada dobila bogatih ženinov v Ameriki. —

Dnevne novice.

(Državni zbor) se snide dné 9. aprila. Dne 7. in 8. aprila se bodo vršila posvetovanja raznih klubov, dné 11. aprila bode cesar sprejel obe zbornici. Na dnevnem redu bodo: proračun, postava o Albrehtovi železnici, popravljena postava o ponarejanju živil, postava o preklicu proste luke v Trstu, kazenski zakon in nova Lloydova pogodba.

(Velikonočni sprevodi.) V soboto ob 4. uri popoldne se je velikonočnega sprevoda vdeležilo mnogo različnega občinstva. V stolnici so prevzvišeni gospod knezoškof nosili sv. Rešnje Telo z azistencijo mnogoštevilne duhovščine. Spreveda so se vdeležili deželni predsednik baron Winkler, načelniki cesarskih in avtonomnih oblastev in več korporacij; spreved je spremljala godba domačega pešpolka. Enako slovesno sta se vršila sprevoda v uršulinski in frančiškanski cerkvi. V ostalih cerkvah pa zaradi slabega vremena sprevodi neso mogli pod milo nebo. Pri Sv. Petru, kjer je vodil spreved mil. g. prelat dr. Čebašek, morali so se vrniti v cerkev.

(Volilni shod.) Včeraj ob 11. uri se je na povabilo kluba občinskih svetovalcev sošlo v mestni dvorani mnogo ljubljanskih volilcev, da se dogovoré o kandidatu za državni zbor. Shodu je predsedoval g. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški. G. župan Grasselli je priporočil trgovca in svetovalca trgovske zbornice, g. Josipa Kušarja, ki kot bivši deželni poslanec, mestni odbornik in predsednik trgovske in obrtniške zbornice dobro pozna ljubljanske in sploh kranjske razmere. G. Regali méni, da načelno ne ugovarja tej kandidaturi, temveč le želi, da bi bil g. kandidat sam prišel k shodu in razvil svoj program. Gospod cesarski svetovalec Murnik opomni, da je gospod Kušar pri shodu obrtnikov, sicer pa je gotovo, da bode po svojih najboljših močeh delal na korist svojih volilcev. Shod je soglasno gospoda Kušarja proglasil za kandidata. Ob tej priliki moramo gospódi „Slovenskega Naroda“ naravnost izreči pomilovanje, da so že otročji. Vedno kričé, da mi delamo prepír, a sedaj, ko smo izjavili, da hočemo z vsemi močmi podpirati kandidaturu imenovanega velesp. gospoda, tem diktatorjem zopet ni ustrezno. Iz tega je razvidno, da le „Narodova“ gospóda ne mara sloge. Sicer pa je istina, da gospod Kušar ni kandidat „Slovenskega društva“, temveč ljubljanskih meščanov, ki ne vprašajo, kaj porekó k temu „Narodovi“ patroni. Dalje je javna tajnost, da je „Slov. društvo“ iskalo več kandidatov, ki pa se mu niso hoteli uvesti na lim.

(Ogenj.) V soboto ob 5. uri je začelo goreti na Pijavi Gorici pri posestniku Janezu Toniju. Pogorela sta mu pód in hlev. Ker je bilo mirno vreme in so bile strehe mokre, bil je ogenj hitro omejen. Gasilno društvo z Iga je prihitelo na pomoč z dvema brizgalnicama. — Isti dan dopoldne je gorelo na Viču pri Kušarju. Pri peki se je unel tram pri dimniku in takoj je bilo poslopje v plamenu. Gasilna društva z Viča, ljubljansko in tobačne tovarne so zadušila ogenj, da se ni razširil na bližnja poslopja.

(Strela) je udarila veliki petek večer okoli polu 8. ure v podružno cerkev sv. Neže na Bukovji župnije zagorske ob Savi. Raztrgala je streho na stolpu in cerkveno zidovje močno poškodovala; na osmih krajih je napravila precejšnje razpoke, predno je našla izhod. Cerkev je zavarovana pri graški zavarovalnici. Župan in dva zaupna moža so po naročilu tukajšnjega zastopnika zavarovalnice škodo cenili in se izrekli, da znaša nad 200 gld.

(Zaupnica.) Znano je našim čitateljem, da je neka petorica z g. županom na čelu v Domžalah hujskala proti g. duhovniku na Gorici, češ, da je pri zadnjih državnoborskih volitvah kalil mir in šuntal ljudstvo zoper župana. Vložili so tožbo, katera je krožila od sodišča na okrajno glavarstvo in od tod na višji mesti. Da je dotični gospod duhovnik postopal pravilno v smislu ogromne večine prebivalstva v občini, kaže pismena zaupnica, katero so mu izročili in ki se glasi: „Podpisani občani priznavamo Vam, visokočastiti gospod, v imenu ogromne večine občine, da se popolnoma zlagamo z Vašim delova-

njem, bodisi v duhovskih, javnih ali zasebnih zadevah, ter Vam izrekamo po svojem prepričanju priznanje popolnega zadovoljstva in Vas zagotavljamo svojega zaupanja in udanosti.“ — Gosp. župan naj pa nezaupnice utakne za ogledalo.

(Iz Rajhenburga) se nam piše: Odzvonilo je liberalnemu županu rajhenburškega trga. Poslala ga nam je mati Germanija iz daljnih nemških pokrajin, da je gospodaril do zdaj na slovenski zemlji. Motil se je mož, da res ni mogoče najti v našem trgu moža, kateri bi mogel vestno izvrševati občinski posel. Toda zadnje občinske volitve pojasnile so mu položaj: prepričati se je moral, da ni zanj toli trdnih tal na zemlji slovenski, kakor si je domišljeval sam. Dasi je krepko napenjala liberalna stranka vse svoje moči, naj bi ostal liberalni Nemec na tako priljubljenem mu županskem stolu, bilo je vendar zastoj. Naši vrli možje so spoznali, da Rajhenburg potrebuje moža iz svoje sredine, za blagor občine vnetega in vernega moža, kojemu srce bije za vero in dom. Veselje nad tem zaželenim prevratom v korist konservativno-narodni stvari je sedaj splošno. Liberalni duh in narodna malomarnost zgnila bosta iz našega trga, saj je vodstvo občine naše v rokah zanesljivih mož, značajnih, vernih in narodnih. Novoizvoljenemu županu g. M. pa iskreno želimo, naj veselo in krepko, z rodoljubno požrtvovalnostjo vodi izročeno mu občino, in prepričali se bodo tudi nasprotniki njegovi, da je zaupanje do njega bilo utemeljeno. Nadejamo se trdno, ko pride čas novih volitev, da se bodo zmodrili tudi oni, ki so se bali iz osebnih ozirov glasovati, kakor jim je velevala vest; volili bodo po svojem versko-narodnem prepričanju, spoznavši, da škodujejo le samim sebi, ako iz boječnosti prepusté liberalnemu Nemcu vodstvo občine na svojih domačih tleh. — Župan naj bi bil vzor občini svoji v vsakem oziru, tudi v verskem; njemu bi morala znana biti mej drugim druga cerkvena zapoved, katero naj izvršuje tudi v dejanju. Da je liberalcu ta zapoved svete cerkve deveta briga, razume se samo po sebi. — In takim ljudem naj bi verno ljudstvo slovensko izročalo častno službo v svojih občinah!

(Iz Domžal) se nam piše: Prav srčno nas veselí, da si je Ljubljana izbrala za svojega prihodnjega zastopnika v državnem zboru občesposlovanega gospoda Josipa Kušarja, kateri ima pri nas velik mlin. Vse tukaj spoštuje miroljubnega, prijaznega moža. Gospod Kušar ima blago, usmiljeno srce, ačijo ga tiste lepe lastnosti, zaradi katerih smo spoštovali pokojnega gosp. dr. Poklukarja, kateremu bo vreden naslednik.

(Slovenske posojilnice na Koroškem.) Piše se nam: Jako važne za razvitek slovenske narodnosti na Koroškem so posojilnice, osnovane na narodni podlagi, ki se trudijo postaviti slovenskega kmetar-pina na lastne noge, storiti ga neodvisnega od nemčursko-liberalne stranke. Po trudu naših rodoljubov razširjajo se te imenitne naprave vedno bolj ter so trda zaslomba našemu kmetu. Kako delujejo ti narodni zavodi, kaže naslednje poročilo o delovanju nekaterih naših posojilnic: Jedna najmočnejših posojilnic je loška, ki je imela lani 147.242 gld. prometa, 316 družnikov, 4500 gld. v deležih, 46.931 gld. hranilnih vlog, 51.391 gld. izposojenih. — Celovška hranilnica štela je lani 126 zadružnikov, 85.976 gld. prometa, 24.253 gld. hranilnih vlog, 23.891 gld. izposojil. Ona v Glinjah (Rožna dolina) 53.285 gld. prometa, 112 članov, 19.927 gld. vlog. — Na skrajni nemški meji deluje posojilnica v Dješkah, ki šteje 102 zadružnika, 46.573 gld. prometa; naloženih je pri njej 25.016 gld., izposojenih 23.049 gld. — Mlada tinjska hranilnica razpečala je v treh mesecih svojega obstanka že nad 3000 gld., ona v Črni pa v dveh mesecih 9280 gld.

—rn.

(Trojčki.) Na veliki četrtek je porodila 35letna kmetica na Kamnem pri Tolminu tri zdrave deklice, ki so bile še isti dan krščene na imena: Rozalija, Ana in Jožefa. Redek slučaj! Mati je sicer zdrava, a hčeric ne bodo vse živele.

(Profesor dr. Chmelíček) v Brnu je po dolgi bolezni vsled vodenice umrl. Nedavno smo pisali, da je sedanji pokojnik bil skladatelj in oseben znanec tudi ponekod na slovenskem Štajerskem.

(Virilisti na hrvatskem saboru.) Virilno pravo imajo sledeči velikaši: knezovi Batthyany-Stratmann v Ludbregu i Odescalchi v Iloku; grofovi Bombelles v Opeki-Zelendvor, Chotek v Čereviču, Drašković v Trakošanu, Bisagu, Bukoveu in Dugom-selu; Eltz-Kempenich v Vukovaru. Erdödy v Novem-Marofu,

Jaski in Varaždinu, Janković v Čabuni, Gradusi in Vočini, Karasconyi v Kamenici in Ledineh, Keglević v Loboru, Khuen-Belasi v Nuštru, Nugent v Bosiljevu in Kastelu, Oršić v Popoveu, Stubici in Jurketineu, Palfi v Lupinjaku in Oretu, Pejačević v Našicah in Podgoraču, Retfalu in Rumi; baroni Edelsheim-Gyulai v Brezovici, Inkey v Rasinji, Jelačić v Novih Dvorih, Kavanagh-Gschwind v Prišlinu, Kulmer v Šestinah in Orahovici, Ottenfels-Gschwind v Hrvatskoj, Rauch v Lužnici, Kupljenovu, Pušci, Vukimiru, Andrašević, Korvarošu, Zdenčih, Slavetiću, Šišljaviću in Martijancu.

(V mašnika) sta bila dné 16. t. m. posvečena goriška bogoslovca četrtoletnika čč. gg. Andrej Pavlica iz Rifenberga in Peter Zorzin iz Vile Vicentine.

(Vreme) je prav suščevo. Te dni je večinoma deževalo, sinoči pa prav pošteno grmelo in bliskalo. Po noči je zapal precej visok sneg, ki je polomil veliko drevja. Nocoj ob 1. uri po noči je nevihta sprožila top na ljubljanskem Gradu. Tudi z dežele dohajajo poročila, da je vreme božično in ne velikonočno. Danes je zopet solnce prodrlo sive megle.

(Razpisan) je barona Codellija kanonikat pri stolni cerkvi ljubljanski. Po ustanovnem pismu imajo v prvi vrsti pravico do tega kanonikata sorodniki, dalje drugi vredni plemeniti duhovniki in slednjič duhovniki, ki so doktorji, v prvi vrsti Kranjci, v drugi Goričani.

Telegrami.

Opatija, 29. marca. Danes popoldne je bilo blagoslovljeno truplo grofa Meranskega v navzočnosti nadvojvod Frančiška Ferdinanda in Otona, nadvojvodinje Marije Josipine in grofovskih družin meranske in lamberske. Pokojniku so skazali vojaške časti generala.

Praga, 30. marca. Iz Rima se poroča, da je vsled kapi umrla gospa Marija Rieger, soproga dr. Riegra in hči zgodovinarja Palackega, stara 58 let. Truplo bodo iz Rima prepeljali na Češko v družinsko rakev.

Praga, 31. marca. Pri mnogih tukajšnjih novih zgradbah, kakor tudi pri zgradbah za deželno razstavo so zidarji ustavili delo. Delavci so v trumah šli v Karolinovo. Doslej ni bilo nemirov.

Praga, 31. marca. Dopoldne se je zbralo okolu 2000 zidarjev pred društveno hišo. Ker se množica na zahtevanje ni razšla, rabila je policija orožje. Na prigovarjanje nekega delavskega voditelja se je množica razšla.

Kalkuta, 31. marca. V Manipuru je bil med dvema polkoma Gorkov pod angleškim poveljništvom in domačini hud boj. Palo 460 mož, angleški komisar in sedem častnikov. Trije polki so odšli v Manipur.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—53)

Tuji.

26. marca.

Pri **Maliču**: Schab in Glas, trgovec, z Dunaja. — Tschirkowitz, trgovec, s hčerjo, iz Belega Grada. — Mulley iz Vitanja. — Stein, trgovec, iz Prage. — Simonich z Reke. — Roschitz, uradnik, z Reke. — Wrany, trgovec, s Češkega.

Pri **Stona**: Keidl, Krupka in Oesterreicher, trgovec, z Dunaja. — Demberger, tovarnar, s soprogo, iz Tržiča. — Haas, okrajni komisar; Fantini, iz Kamnika. — Zahlbruckner, vodja, z rodbino, s Štajarskega. — Kohn, trgovec, z Brna. — Koller, trgovec, iz Gradca. — Mallech iz Bruslja. — Resch, inženir, iz Spljeta. — Halbärt, trgovec, iz Maribora. — Brie, okrajni sodnik, iz Radovljice.

Pri **bavarskem dvoru**: Bisutti, potovalec; Kenisch, iz Ljubljane. — Haufelberger, poslovodja, iz Tržiča. — Skribar in Ostermann iz Kočevja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Angeli in Carboni iz Čevdava. — Porenta iz Malega Lošinja. — Modic iz Podrage. — Ancona iz Trsta. — Gomboso iz Vidma. — Schuln iz Rateč. — Šifrer iz Loke. — Raznožnik iz Lese.

Umrli so:

25. marca. Alojzij Pardubski, mizar, 69 let, Soteska 6, paralis progressiva.

26. marca. Jožef Zenop, krojaški vajenec, 13 let, Gledališke ulice 10, srčni kap. — Jožef Avšič, kurjačev sin, 7 mesecev, Dunajska cesta 15, convulsionis. — Leopold Zorž, ključarjev sin, 4 leta, Florijanske ulice 33, meningitis.

V bolnišnici:

26. marca. Rozalija Krištof, delavka, 28 let, jetika. — Ivan Košak, gostič, 74 let, marasmus.

Izdajatelj: Matija Kolar.

V vojaški bolnišnici:

26. marca. Karol Kotnik, računski podčastnik, 26 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		razkoma v mm	toplomera po Celziju			
29	7. u. zjut.	731.7	13	sl. vzh.	oblačno	2.0
	2. u. pop.	727.7	8.6	"	"	"
	9. u. zveč.	727.6	3.0	"	dež	sneg
30	7. u. zjut.	726.7	0.6	sl. vzh.	jasno	"
	2. u. pop.	727.4	9.8	zm. vzh.	oblačno	0.00
	9. u. zveč.	728.4	4.2	sr. jzpad.	dež	"

Srednja temperatura obeh dni 4.2°, in 4.9°, oziroma za 2.2° in 1.9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

31. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92	gl.	30	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	92	"	40	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	85	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	—	"
Akcije avstr.-ogerske banke	982	"	—	"
Kreditne akcije	310	"	75	"
London	114	"	85	"
Srebro	—	"	—	"
Francoški napoleond.	9	"	13 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	43	"
Nemške marke	56	"	40	"

Poslano.

Da slavno občinstvo uvidi, kakšna je liberalna taktika, sprejmite v svoj list naslednje vrstice, iz katerih se vsakdo prepriča o resnici teh besedi:

„Slov. Narod“ z dné 28. marca 1891, št. 70 piše, „da je šentjakovski cerkovnik v resnici bil pri mesarici Ocvirk in pri kramarici na Starem trgu in obema zabičeval, da morata vse, kakor dobita od magistrata, prinesiti g. župniku Rozmanu“. Na to nesramno laž naj le toliko omenim, da je res poštena žena mesarica Ocvirk žalibog umrla že dné 21. oktobra l. 1886.; torej ni mogoče, da bi ji bil jaz kaj zabičeval, ali sploh o volitvah kaj ž njo govoril, ker tega daru nimam, da bi mogel mrtve k življenju obujati. Če tudi malo poznam „mestni volilni red“, vendar dvomim, da bi mrtve ženske v Ljubljani imele volilno pravico. Sicer pa tudi, ko bi ranjea še živela, pri živem možu ne bi imela volilne pravice. Prav živo tudi obžalujem, da je tudi čenčanje o kramarici na Starem trgu popolnoma neresnično. Ne vem, od kod je bil ta, ki je pisal te vrstice v „Slov. Narod“; brž ko ne ni bil Ljubljčan, ki nekako tako govori, kakor bi bila na Starem trgu ena sama kramarica, da si je skoro v vsaki hiši po ena ali še več. Sicer naj bude dopisnik tako prijazen, da drugi pot pové kramarico po imenu, ker mogoče je, da je tudi ta že pred kacicimi petimi leti umrla.

Sicer naj povem „Slov. Naroda“ gospódi, da sem obrtnik in hišni posestnik ter plačujem toliko davka, da imam volilno pravico v I. razredu, in imam vsaj toliko pravice agitirati, kakor n. pr. krojaški pomočnik g. Pavšek, čevljar g. Perdan in drugovi, ki ne plačujejo nobenega davka in tudi volilne pravice nimajo.

V Ljubljani, dné 31. marca 1891

Miha Mihelič.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Donesek so poslale podružnice:

Mariborska	28	gl.	30	kr.
Vipavska	10	"	—	"
Bolska	12	"	70	"
Novomeška	15	"	—	"
Podgradska	64	"	—	"
Pilberška	10	"	—	"
Graška izvan akademiška	43	"	50	"
Sevnška	25	"	—	"
Ponikve na Štajarskem	15	"	—	"
Goriška	42	"	—	"
Žavska	6	"	—	"
Brdska	4	"	—	"
Ajdovščina	66	"	—	"
Ziljska Bistrica	34	"	30	"

Lehenska na Štajarskem	10	"	—	"
Kanalska	50	"	—	"
Idrijska	16	"	60	"
Šentjakobsko-trnovska	77	"	—	"
Mariborska	41	"	62	"
Medgorje na Koroškem	30	"	—	"
Brežice na Štajarskem	149	"	40	"

Darovali so:

Sl. deželni zbor kranjski	1000	"	—	"
Omizje pri Hajderji v Brežicah	3	"	—	"
Bivši pevski zbor čitalnice ljubljanske	100	"	—	"
Gosp. J. Plantan, notar	20	"	—	"
Vesela družba v Podnartu	7	"	—	"
" pri Bobenčku	2	"	20	"
" v Litiji	6	"	—	"
" v Brežicah	10	"	—	"
" v Kamnigoricah	17	"	—	"
Gospa Pavlina Rezmanova	7	"	40	"
Trije Prosekariji s Plešivca	3	"	—	"
Gosp. Ivan Rezman, pokrovitelj	100	"	—	"
" dr. J. Munda, odvetnik, pokrovitelj	100	"	—	"
J. Gruden, župnik, pokrovitelj	100	"	—	"
Pri „Sokolovi“ maskeradi v Ljubljani nabranih	68	"	—	"
Gosp. Rezman za otroške vrte	20	"	—	"
O. iz Celja	—	"	50	"
Gosp. L. Apat v Budovji	1	"	50	"
Vrhnjska posojilnica	30	"	—	"
Krška posojilnica	10	"	—	"
Slatenska posojilnica na Štajarskem	15	"	—	"
Mohorjani v Dražgošah	1	"	50	"
Ptujska posojilnica	30	"	—	"
Gosp. Ivan Volk, kapelan na Trebelnem, pokrovitelj	100	"	—	"
Bralno društvo v Gorjah	10	"	—	"
„Slovenija“ na Dunaji	9	"	48	"

Vsem darovateljem izreka družba najtoplejšo zahvalo ter prosi zlasti še druge slovenske posojilnice, da bi pri razdelitvi darov mislile na našo za vse Slovenstvo velevalno družbo.

V Ljubljani, koncem marca 1891.

T. Zupan,
prvomestnik.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

Dobro ohranjene

Gorglje

so na prodaj

po primerni ceni.

(5—5)

Frančiškanski samostan v Novem Mestu.

Spreten organist in cerkvenik

dobi službo

v Št. Lambertu.

Pošta Zagorje ob Savi.

(3—1)

Uzorel zasebnim naročnikom zastoj in franko.

Uzorne knjige za krojače, kakeršnih do sedaj še ni bilo, nefrankovane in le proti vložbi 20 gl., kateri se odračunajo, kadar se blago naroči.

Blago za obleke.

Peruvien in dosking za prečastito duhovščino. Blago za uniforme o. kr. uradnikov po predpisu, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje. Sukno za bilard in igralne mize, loden tudi nepremičen za lovske suknje, blago, ki se sme prati.

Popotni plédi 4—14 gl. itd. Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volmeno suknjo in ne slabega blaga, ki se ponuja od vseh strani in je jedva krojačevega plačila vredno, obrne naj se na trdko

Jan. Stikarofsky v Brnu.

Največja zaloga sukna v Avstro-Ogrski,

Razume se, da ostaje v moji zalogi, v kateri je vedno za pol milijona goldinarjev av. velj. blaga, in pri moji svetovni trgovini mnogo ostankov; vsak razsoden človek pa mora spoznati, da se od takih malih ostankov in odrezkov uzorci ne pošiljajo, ker bi pri več sto naročbah za uzorce nazadnje ničesa ne ostalo, in je torej smešno, če nekatere trgovine s suknem vzlic temu inserirajo uzorce od ostankov in odrezkov in so v takem slučaju uzorec le od kosov in ne pa od ostankov, namen takemu postopanju je očividn.

Ostanki, ki ne ugovarjajo, se zamenjajo, ali se pa denar vrne.

Barva, dolgost, cena naj se pri naročbi ostankov naznani.

Razpošilja se le proti povzetju, nad 10 gl. franko.

Dopisovanje v nemščini, madjarščini, češčini, poljščini, italijansčini in francoščini. (24—11)

Koverte s firmo

Katoliška Tiskarna

po nizkoj ceni.

Sargove glicerinske specialitete.

Odkar sta izumila glicerinske specialitete F. A. Sarg, rabi jih njeno Velicavstvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tuje knežje rodovine. Te specialitete priporočajo: prof. baron Lietig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, cesarski svetnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zobozdravnika Thomas na Dunaji in Meister v Gothi itd.

Glicerinsko milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr., v škatlici 65 kr., v deščicah po 3 koške vkupe 90 kr., v škatlici po 3 koške 60 kr.

Medeno glicerinsko milo v zavitku po 3 koške 60 "

Tekoče glicerinsko milo v steklenici 65 "

(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)

Glicerinska ustna krema v steklenici 50 "

Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici gl. 1.—

Toaletne karbol-glicerinske milo v zavitku po 3 koške 1.20 "

KALODONT, glicerinska zobna krema po —.35 "

(Izvrstno sredstvo za lepe svitile zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

(25)

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.